Europees Parlement
2024-2029

Commissie buitenlandse zaken

2025/2084(INI)

1.7.2025

ONTWERPVERSLAG

over de politieke betrekkingen tussen de EU en de Verenigde Staten
(2025/2084(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Michał Szczerba

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 8

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN 9

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de politieke betrekkingen tussen de EU en de Verenigde Staten
(2025/2084(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien de Transatlantische Verklaring inzake de betrekkingen tussen de EG en de VS van 1990,

– gezien de gezamenlijke verklaring van de trans-Atlantische wetgeversdialoog van 15 juni 2025,

– gezien zijn resoluties van 2 april 2025 over de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – jaarverslag 2024[1] en over de uitvoering van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid – jaarverslag 2024[2],

– gezien zijn eerdere resoluties en aanbevelingen over trans-Atlantische betrekkingen, met name zijn aanbeveling van 13 december 2023 aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid betreffende de betrekkingen tussen de EU en de VS[3],

– gezien het strategisch concept dat tijdens de NAVO-top van Madrid op 29 juni 2022 is aangenomen,

– gezien het strategisch kompas voor veiligheid en defensie van de EU, dat op 22 maart 2022 werd aangenomen,

– gezien het witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030, van 19 maart 2025,

– gezien de verklaring op de top van Den Haag van 25 juni 2025,

– gezien de conclusies van de Europese Raad van 26 juni 2025,

– gezien het advies van de Commissie internationale handel,

– gezien artikel 55 van het Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A10-0000/2025),

A. overwegende dat het strategisch partnerschap tussen de EU en de VS gebaseerd is op een lange gezamenlijke geschiedenis, democratische waarden en gemeenschappelijke belangen, en dat dit partnerschap een belangrijke rol heeft gespeeld bij het bevorderen

[1] Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0057.
[2] Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0058.
[3] Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0468.

van vrede, stabiliteit, democratie en welvaart aan beide zijden van de Atlantische Oceaan en wereldwijd;

B. overwegende dat het geopolitieke landschap wordt gekenmerkt door nieuwe en complexe uitdagingen, waaronder een toenemende aantrekkingskracht van autoritarisme, geopolitieke concurrentie, technologische ontwrichting en rampen als gevolg van de klimaatverandering;

C. overwegende dat er dringend behoefte is aan een alomvattende en genuanceerde benadering van de betrekkingen tussen de EU en de VS, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen nauwere samenwerking, strategische betrokkenheid, wederzijds respect en het nastreven van gedeelde belangen;

D. overwegende dat de NAVO de essentiële en onvervangbare hoeksteen van de trans-Atlantische veiligheid blijft, en overwegende dat de defensiesamenwerking tussen Europa en de VS van cruciaal belang is om huidige en opkomende bedreigingen voor de trans-Atlantische en mondiale veiligheid af te wenden;

E. overwegende dat democratische waarden, fundamentele mensenrechten en de rechtsstaat het fundament en de pijlers vormen van het trans-Atlantische partnerschap en de op regels gebaseerde wereldorde;

F. overwegende dat het versterken van het begrip, de communicatie en de voorlichting van de burgers op beide continenten over de betrekkingen tussen de EU en de VS van cruciaal belang is voor het versterken van het vertrouwen en het wederzijds begrip;

G. overwegende dat strategische autonomie op het gebied van regelgeving en technologie van cruciaal belang is voor de EU, met behoud van een sterk trans-Atlantisch partnerschap en eerbiediging van de soevereiniteit;

H. overwegende dat de toenemende geopolitieke uitdagingen als gevolg van de opkomst van mondiale en regionale mogendheden, met name Rusland, Iran en China, een gecoördineerde en strategische trans-Atlantische aanpak vereisen;

I. overwegende dat de diepgaande onderlinge economische afhankelijkheid tussen de EU en de VS, die het grootste handels- en investeringspartnerschap ter wereld vormen, een essentiële motor blijft voor wereldwijde economische stabiliteit en groei;

1. roept op tot een meer gecoördineerde, samenhangende en toekomstgerichte aanpak van de EU ten aanzien van het strategisch partnerschap met de VS, waarbij de nadruk ligt op zowel korte- als middellangetermijndoelstellingen om een veerkrachtige en toekomstbestendige relatie op te bouwen die effectief kan reageren op veranderende mondiale realiteiten en nieuwe uitdagingen;

2. dringt aan op het opzetten en onderhouden van permanente strategische dialogen op hoog niveau tussen de EU en de VS om de belangrijkste keerpunten en uitdagingen in de betrekkingen aan te pakken, met bijzondere nadruk op handel, veiligheid en opkomende geopolitieke dreigingen; benadrukt dat Europa een proactieve en verantwoordelijke rol moet spelen in zijn eigen veiligheids- en defensiebeleid, in nauwe samenwerking met de VS en de NAVO;

3. erkent de historische voortdurende leidende rol van de VS in mondiale aangelegenheden en moedigt de VS aan de Europese veiligheid te blijven ondersteunen, ook met militaire aanwezigheid; is er vast van overtuigd dat nauwe samenwerking, gezien de aanhoudende dreiging die uitgaat van kwaadwillige regimes, beide partijen ten goede zal komen;

4. herhaalt de gezamenlijke veroordeling door de EU en de VS van de kwaadwillige en vijandige invloed van Iran in het Midden-Oosten, met inbegrip van zijn steun voor de verachtelijke terroristische aanslagen van Hamas tegen Israël op 7 oktober 2023, alsmede de actieve steun van Iran voor terroristen overal ter wereld; onderstreept het enorme gevaar dat het Iraanse nucleaire programma vormt voor de gemeenschappelijke veiligheid;

5. benadrukt de noodzaak om de regelgevingsautonomie van de EU op cruciale beleidsterreinen te behouden en te versterken, en dringt aan op volledige eerbiediging van de soevereine besluitvormingsprocessen en institutionele integriteit van de EU;

6. roept de EU en de VS op de vele uitdagingen die China vormt, aan te pakken, en benadrukt dat er een uitgebreide en goed gecoördineerde trans-Atlantische strategie nodig is die China als strategische concurrent erkent, onder meer door gezamenlijk Chinese spionage- en beïnvloedingsoperaties tegen te gaan en tegelijkertijd steun te blijven verlenen aan de democratie in Taiwan; erkent dat China de Russische agressie in Oekraïne en de Russische bedreigingen voor de Europese en trans-Atlantische veiligheid faciliteert en ondersteunt;

7. benadrukt de onmisbare en blijvende rol van de VS in het leiderschap van de NAVO en de collectieve veiligheidsinspanningen, en bevestigt opnieuw zijn krachtige steun voor de NAVO als fundamentele instelling voor trans-Atlantische defensie en afschrikking, met name bij het tegengaan van agressie en destabiliserende acties van Rusland en regimes zoals Iran, Belarus en Noord-Korea; erkent de rol van de NAVO bij het bevorderen van vrede en stabiliteit buiten het Euro-Atlantische gebied;

8. steunt en moedigt meer Europese defensie-uitgaven en -initiatieven aan die volledig in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de NAVO, waaronder inspanningen om een capabeler en geloofwaardiger Europese pijler binnen het bondgenootschap op te bouwen; benadrukt de noodzaak van coördinatie van het defensie-industriebeleid en samenwerking tussen industrieën;

9. benadrukt dat de EU waakzaam en goed voorbereid moet blijven en klaar moet zijn om zich aan alle mogelijke onvoorziene omstandigheden aan te passen, teneinde haar belangen binnen het trans-Atlantisch partnerschap te beschermen en te bevorderen;

10. bevestigt de gezamenlijke bereidheid van de EU en de VS om Oekraïne te steunen in zijn voortdurende verdediging tegen de Russische agressie, onder meer door de sanctiekaders tegen Rusland te versterken en het land verantwoordelijk te houden voor oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid; pleit bovendien voor het gebruik van de bevroren staats- en particuliere activa van Rusland om het herstel en de wederopbouw van Oekraïne te ondersteunen; benadrukt het gedeelde belang van de EU en de VS bij de Europese integratie van Oekraïne;

11. onderstreept het belang van de handel in goederen en diensten tussen de EU en de VS; wijst erop dat de Amerikaanse uitvoer van goederen en diensten naar de EU in de VS aan 2,3 miljoen mensen werk verschaft, en de investeringen van EU-bedrijven in de VS werk bieden aan 3,4 miljoen mensen; moedigt beide partijen aan om te werken aan de afschaffing van tarieven en niet-tarifaire handelsbelemmeringen en om eventuele handelsgeschillen op te lossen door middel van dialoog en samenwerking;

12. dringt aan op nauwe samenwerking en afstemming op het gebied van economische veiligheid, met name wat betreft de uitwisseling van informatie over uitvoercontroles en bedreigingen in verband met directe buitenlandse investeringen; benadrukt het belang van samenwerking bij gemeenschappelijke externe economische uitdagingen, zoals overcapaciteit en oneerlijke handelspraktijken, onder meer van China; dringt aan op samenwerking om de toegang tot kritieke grondstoffen te verbeteren en veerkrachtige toeleveringsketens op te bouwen; ondersteunt de ontwikkeling van initiatieven voor “friend-shoring” om het economisch concurrentievermogen te vergroten;

13. moedigt intensievere samenwerking aan op het gebied van technologische innovatie, waaronder de ontwikkeling en toepassing van strategische en opkomende technologieën, zoals geavanceerde productiemethoden, AI en kwantumcomputers; dringt aan op maatregelen om de economische veerkracht te vergroten door de stroom van geavanceerde technologische middelen tussen de EU en de VS te verbeteren, passende normen voor de veiligheid van deze technologieën vast te stellen en de daarmee verband houdende toeleveringsketens te versterken;

14. benadrukt het belang van het handhaven en versterken van de onderlinge afstemming op het gebied van energiezekerheid, met name wat betreft de grondstoffenstroom, en van samenwerking bij de ontwikkeling en bevordering van oplossingen op het gebied van schone energie, waaronder nucleaire technologieën;

15. uit zijn bezorgdheid over het besluit van de VS om het mondiale akkoord over de vennootschapsbelasting van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling niet uit te voeren; is van mening dat een gecoördineerde internationale regeling voor eerlijke belastingheffing van groot belang is om de wereldeconomie rechtvaardiger en duurzamer te maken;

16. erkent het belang van het opbouwen en onderhouden van een echt partnerschap van gelijken tussen de EU en de VS, gebaseerd op wederzijds respect, gedeelde democratische waarden en gemeenschappelijke strategische belangen; dringt aan op meer inspanningen om democratie, mensenrechten en de rechtsstaat wereldwijd te bevorderen;

17. roept zowel de EU als de VS op om hun strategieën voor publieksvoorlichting en communicatie aanzienlijk te verbeteren om het bewustzijn en het begrip van het trans-Atlantische partnerschap onder burgers en belanghebbenden te vergroten, en ook buiten het federale niveau in de VS de betrokkenheid te bevorderen door deelstaatautoriteiten, gouverneurskabinetten, deelstaatparlementen en andere organen die de ontwikkeling van een dergelijke samenwerking kunnen ondersteunen, hierbij te betrekken;

18. bepleit een dialoog met denktanks, het maatschappelijk middenveld, de academische wereld en andere niet-gouvernementele belanghebbenden om het begrip van het publiek

te vergroten en een geïnformeerd debat te bevorderen; dringt aan op de bevordering van educatieve en culturele uitwisselingen en toerisme;

19. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad van de Europese unie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten en aan het Congres van de Verenigde Staten.

TOELICHTING

Het trans-Atlantische partnerschap tussen de EU en de VS is gebaseerd op een gedeelde gehechtheid aan democratie, de rechtsstaat en de op regels gebaseerde internationale orde. In het licht van de toenemende mondiale instabiliteit wordt in het verslag gewezen op de noodzaak van hernieuwde en strategische betrekkingen tussen de EU en de VS, gebaseerd op wederzijds respect, versterkte samenwerking en een gemeenschappelijke visie op mondiale vrede, veiligheid en welvaart.

Het benadrukt de NAVO als hoeksteen van de trans-Atlantische veiligheid en verwelkomt de toegenomen Europese inspanningen om een sterkere en capabelere defensiepijler binnen het bondgenootschap op te bouwen. In het verslag wordt opgeroepen tot een versterkte veiligheids- en defensiedialoog, nauwe coördinatie op het gebied van economische veiligheid en intensievere samenwerking op het gebied van technologische innovatie, handel en energie.

In het verslag wordt nogmaals gewezen op de cruciale rol van de steun van de EU en de VS aan Oekraïne, onder meer door bevroren Russische staatsactiva voor de wederopbouw te gebruiken, en worden de uitdagingen van autoritaire machten zoals China en Iran aan de orde gesteld.

In het verslag wordt de rol van parlementaire diplomatie benadrukt en wordt ervoor gepleit gestructureerde uitwisselingen te verdiepen, ook op deelstaat- en lokaal niveau, naast een bredere samenwerking met denktanks, het maatschappelijk middenveld en de academische wereld om het trans-Atlantische partnerschap te ondersteunen en te zorgen voor strategische afstemming op de lange termijn.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het verslag tot op het moment van goedkeuring ervan in de commissie input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
Polski Instytut Spraw Miedzynarodowych (The Polish Institute of International Affairs)

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

Wanneer natuurlijke personen in de lijst worden geïdentificeerd aan de hand van hun naam en/of functie verklaart de rapporteur aan de betrokken natuurlijke personen privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do) te hebben verstrekt, waarin de toepasselijke voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de hiermee verbonden rechten worden toegelicht.